

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI WOJSK INŻYNIERYJNYCH

JAWNE

Egz. Nr 2

plk dypl. Władysław KURAŁ

**ZASADY DZIAŁANIA I UŻYCIA ARMIJNEJ BRYGADY
SAPERÓW W OPERACJI OBRONNEJ ARMII**

(Wykład)

40874
BIBLIOTEKA NAUKOWA ASB WP
Archiwum Działu Zbiarów Specjalnych
Nr ewid.

WARSZAWA

LUTY

1973

15

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI WOJSK INŻYNIERYJNYCH

JAWNE

EgZ. Nr 2

plk dypl. Władysław KURAL

**ZASADY DZIAŁANIA I UŻYCIA ARMIJNEJ BRYGADY
SAPERÓW W OPERACJI OBRONNEJ ARMII**

(Wykład)

40874
BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG w
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

WARSZAWA

LUTY

1973

15

BIBLIOTEKA NAUKOWA ANG WŁ. O UŻYTKO
Archiwum Działu Zbiarów Specjalnych SŁUŻBOWEGO

Nr ewid. _____

Opis zawartości

1/ Szkic nr 01225/WW. Schemat działania armijnej brygady saperów w oper. obronnej armii.

Pl. dypl. Władysław KUBAŁA

ZASADY DZIAŁANIA I UŻYCIENIA ARMIJNEJ BRYGADY
SAPERÓW W OPERACJI OBRONNEJ ARMII

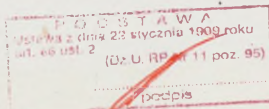
(Wzgląd)

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O
im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI WOJSK INŻYNIERYJNYCH **JAWNE**

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY TWI

~~SECRET~~

~~SECRET~~

Egz.nr... 2

/-/ płk doc. dr T. PROCAK

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

płk dypl. Władysław KURAL

"ZASADY DZIAŁANIA I UŻYCIA ARMIJNEJ BRYGADY SAPERÓW
W OPERACJI OBRONNEJ ARMII"

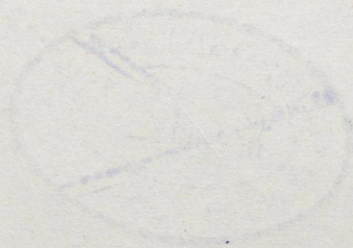
/Wykład/

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASB WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid.

40874

SECRET
SECRET
SECRET

SECRET
SECRET
SECRET

PLAN WYKŁADU

W S T Ę P

- I. Rola i zadania armijnej brygady saperów w zabezpieczeniu inżynieryjnym współczesnej operacji obronnej armii
- II. Ogólne zasady wykorzystania armijnej brygady saperów w operacji obronnej armii
- III. Przeznaczenie i ogólne zasady wykorzystania poszczególnych oddziałów i pododdziałów brygady
- IV. Praca dowódcy i sztabu brygady w okresie organizacji i prowadzenia operacji obronnej
- V. Zabezpieczenie materiałowe brygady
- VI. Zabezpieczenie techniczne brygady.

WNIOSKI

1892
The following is a list of the names of the persons who have been elected to the office of Justice of the Peace for the year 1892.

Justice of the Peace for the year 1892
The following is a list of the names of the persons who have been elected to the office of Justice of the Peace for the year 1892.

W S T Ę P

We współczesnej operacji obronnej armii celem zabezpieczenia inżynieryjnego jest stworzenie warunków zapewniających oddziałom i związkom taktycznym trwałą i aktywną obronę odporną na uderzenie nowoczesnych środków ogniowych.

Zadania zabezpieczenia inżynieryjnego związane z umocnieniem terenu wykonują wszystkie rodzaje wojsk, wojska specjalne i służby, w ścisłym współdziałaniu, według zamiaru dowódcy armii i planu rozegrania bitwy obronnej. Mimo wykonywania wielu prac i zadań zabezpieczenia inżynieryjnego siłami i środkami wszystkich rodzajów wojsk i służb, przed wojskami inżynieryjnymi stoi szereg pracochłonnych i skomplikowanych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego, szczególnie związanych z rozbudową zapór minowych, wykonywaniem niszczeń oraz ich udziałem w wykonywaniu prac fortyfikacyjnych i likwidacji skutków broni masowego rażenia.

Największą jednostką organizacyjną w armii, przeznaczoną do wykonywania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego związanych z umocnieniem terenu jest armijna brygada saperów. Właściwe i celowe jej wykorzystanie w operacji obronnej armii wpłynie w zasadniczy sposób na trwałość i aktywność obrony. Dlatego też aby ABSap spełniła swoją rolę w operacji obronnej armii musi być wykorzystywana właściwie i zgodnie z jej możliwościami i przeznaczeniem.

I. ROLA I ZADANIA ARMIJNEJ BRYGADY SAPERÓW W ZABEZPIECZENIU INŻYNIERYJNYM WSPÓŁCZESNEJ OPERACJI OBRONNEJ ARMII

Armijna brygada saperów jest największym związkiem taktycznym wojsk inżynieryjnych, wchodzącym organicznie w skład armii ogólnowojskowej /pancernej/ i przeznaczona jest głównie do wykonywania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego znaczenia operacyjnego na korzyść zasadniczych sił armii.

Uwzględniając strukturę organizacyjną armijnej brygady saperów, jej techniczne wyposażenie oraz możliwości, w operacji obronnej armii należy wykorzystywać ją przede wszystkim do wykonywania następujących zadań zabezpieczenia inżynieryjnego, a mianowicie:

- rozpoznania inżynieryjnego nieprzyjaciela i terenu;
- rozbudowy zapór minowych /stałych i manewrowych/;
- niszczenia ważnych obiektów terenowych;
- przygotowania i utrzymania dróg dowozu i ewakuacji oraz manewru;
- rozbudowy fortyfikacyjnej poszczególnej rubieży obronnych oraz rejonów rozmieszczenia wojsk;
- likwidacji skutków uderzeń broni jądrowej nieprzyjaciela;
- wydobywania i oczyszczania wody;
- rozbudowy pozornych rejonów ześrodkowania wojsk we współdziałaniu z innymi rodzajami wojsk, wojsk specjalnych i służb;
- maskowania SD, przepraw i stanowisk startowych artylerii raketowej.

Wyżej wymienione zadania zabezpieczenia inżynieryjnego wykonywane siłami ABSap będą realizowane na podstawie decyzji dowódcy armii, oraz wytycznych szefa wojsk inżynieryjnych armii. Natomiast zakres ich wykonania uzależniony będzie przede wszystkim od roli i miejsca armii w operacji frontowej posiadanych środków i materiałów inżynieryjnych oraz czasu przeznaczonego na organizację operacji obronnej armii.

II. OGÓLNE ZASADY WYKORZYSTANIA ARMIJNEJ BRYGADY SAPERÓW W OPERACJI OBRONNEJ ARMII

Ogólne zasady wykorzystania armijnej brygady saperów w operacji obronnej armii wynikają z roli, jaką ona spełnia w całokształcie wykonywanych zadań zabezpieczenia inżynierijnego siłami wojsk inżynieryjnych armii oraz innych rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb, a także roli i miejsca armii w operacji frontowej.

We współczesnych działaniach bojowych armia może przejść do działań obronnych bez styczności z nieprzyjacielem i z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem w toku prowadzenia operacji zaczepnej armii.

Po przejściu armii do działań obronnych w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, armijna brygada saperów zazwyczaj znaczną część swoich sił będzie miała zaangażowanych w ZT pierwszego rzutu operacyjnego armii, pozostałe siły będą wykonywały zadania zabezpieczenia inżynieryjnego na korzyść drugiego rzutu armii lub znajdowały się w odwodzie szefa wojsk inżynieryjnych armii.

Armia ogólnowojskowa po przejściu do działań obronnych broni się w pasie o szerokości 80-120 km, a niekiedy i więcej i głębokości 120-150 km. Nie ulega wątpliwości, że tak duży obszar działania armii i czas przewidywany na organizację działań obronnych, a także rozśrodkowany /zdecentralizowany/ sposób działania brygady przed przejściem armii do działań obronnych wywiera decydujący wpływ na zasady jej użycia i wykorzystania w operacji obronnej armii.

Uwzględniając szerokość i głębokość pasa obrony armii oraz czas przewidywany na organizację działań obronnych, armijna brygada saperów po przejściu armii do działań obronnych z reguły zadania zabezpieczenia inżynieryjnego będzie wykonywała w sposób rozśrodkowany /zdecentralizowany/. Działając w sposób rozśrodkowany, zadania zabezpieczenia inżynieryjnego na korzyść ZT armii lub znaczenia armijnego może wykonywać na zasadzie:

- przydziału;

- przydziału z ograniczonym zadaniem;
- wsparcia.

Przy wydzieleniu z brygady części sił i środków na wzmocnienie ZT w formie przydziału - siły te wychodzą z podporządkowania dowódcy brygady i w tym wypadku dowódca brygady nie stawia tym siłom zadań i nie odpowiada za ich użycie. Wykonują one zadania zgodnie z rozkazem dowódcy ZT, do którego zostały przydzielone. Dowódca brygady jest w tym wypadku w pełni odpowiedzialny za właściwe przygotowanie i wyposażenie tych sił w środki i materiały inżynierijne - ryjne do wykonywania zadań, terminowe ich odesłanie do określonego rejonu prac, sprawność sprzętu inżynierijnego oraz stałe ich zaopatrywanie, jeżeli to ostatnie nie zostało rozwiązane w inny sposób /np. wydzielone siły będą zaopatrywane przez ZT do dyspozycji, którego zostały skierowane/.

Nie oznacza to, że po wydzieleniu określonych oddziałów i pododdziałów, dowódca tymi oddziałami nie interesuje się w ogóle. Dowódca i sztab brygady, powinien być w ścisłym kontakcie z wydzielonymi siłami i ma prawo, a także obowiązek ingerować u swego wyższego przełożonego w wypadku, gdy te siły będą wykorzystywane przez dowódcę ZT w sposób nie odpowiadający ich przeznaczeniu.

W wypadku wydzielenia części sił i środków brygady do wykonywania określonych zadań zabezpieczenia inżynierijnego na korzyść ZT lub innych rodzajów wojsk i służb w formie przydziału z ograniczonym zadaniem, siły te wychodzą z podporządkowania dowódcy brygady tylko na czas wykonywania określonego zadania. Podporządkowane oddziały z brygady saperów poszczególnym ZT na zasadzie przydziału z ograniczonym zadaniem zaopatrywane są w sprzęt i niezbędne materiały inżynierijne do wykonywanych zadań, siłami brygady. Po wykonaniu określonego zadania siły te wracają do dyspozycji dowódcy brygady.

W wypadku wydzielenia części sił z brygady do wykonywania prac zabezpieczenia inżynierijnego na korzyść ZT pierwszego i drugiego rzutu armii lub odwodów specjalnych

na zasadzie wsparcia - wyznaczone siły wykonując określone prace na korzyść ZT lub zadania znaczenia armijnego, wykonują je zgodnie z wytycznymi szefa wojsk inżynieryjnych armii lub dowódcy armii. W tym wypadku dowódca brygady stawia tym oddziałom zadania i kontroluje sposób ich wykonania.

Podczas organizacji operacji obronnej armii bez styczności z nieprzyjacielem, armijna brygada saperów z zasady zadania zabezpieczenia inżynieryjnego w pasie obrony armii będzie wykonywała zazwyczaj całością sił kolejno na poszczególnych w pasach obronnych lub poszczególnych kierunkach.

III. PRZEZNACZENIE I OGÓLNE ZASADY WYKORZYSTANIA POSZCZEGÓLNYCH ODDZIAŁÓW I PODODDZIAŁÓW BRYGADY

1. Kompania dowodzenia /kdow/ przeznaczona jest do ochrony stanowiska dowodzenia brygady, a także za - pewnienia łączności z oddziałami brygady we wszystkich warunkach działania brygady zarówno w okresie organizacji operacji obronnej armii, jak też i w toku prowadzenia bitwy obronnej.
2. Kompania rozpoznania inżynieryjnego /kri/ jest pododdziałem specjalistycznym przeznaczonym do prowadzenia rozpoznania inżynieryjnego terenu i nieprzyjaciela na korzyść wojsk armii, a zwłaszcza armijnej brygady saperów.

W celu zdobycia wiadomości o nieprzyjacielu, terenie i obiektach istniejących w pasie obrony armii znaczenia armijnego z kompanii rozpoznania organizowane są:

- a/ inżynieryjne punkty obserwacyjne /IPO/;
- b/ inżynieryjne patrole rozpoznawcze /IPR/;
- c/ samodzielne inżynieryjne patrole rozpoznawcze /SIPR/;
- d/ inżynieryjne grupy wypadowe /IGW/.

Ilość organizowanych organów rozpoznawczych z kompanii rozpoznania uzależniona jest od potrzeb i możliwości kompanii. Kompania rozpoznania inżynieryjnego posiada 8 drużyn rozpoznania każda w sile 5 ludzi oraz niezbędną sprzęt do prowadzenia rozpoznania.

kri

8 drużyn
x 5 ludzi

3. Bataliony saperów - są oddziałami o samodzielnej strukturze organizacyjnej zapewniającej im pod względem organizacyjnym i zaopatrzeniowym samodzielnie wykonywać zadania zabezpieczenia inżynieryjnego w oderwaniu od sił głównych brygady.

bsep
- 2x ksep.
- kid

W układzie organizacyjnym brygady są trzy bataliony saperów, każdy w składzie dwóch kompanii saperów i jednej kompanii inżynieryjno-drogowej.

W okresie organizacji operacji obronnej armia, jak też podczas prowadzenia operacji bataliony saperów mogą być:

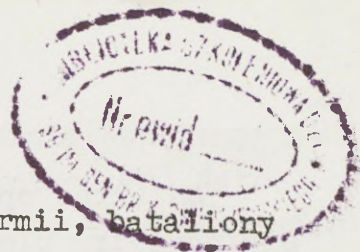
- przydzielane do związków taktycznych pierwszego i drugiego rzutu armii;
- przydzielane do ZT z ograniczeniem wykonywanych zadań;
- działać /wykonywać/ zadania na korzyść ZT /lub wykonywać prace inżynieryjne znaczenia armijnego/;
- pozostawać w dyspozycji dowódcy brygady odwodzie szefa wojsk inżynieryjnych armii.

Do wzmocnienia ZT pierwszego i drugiego rzutu armii można wydzielać jeden-dwa bataliony saperów, natomiast pozostałe siły celowo jest pozostawiać w składzie brygady /w odwodzie inżynieryjnym/ z przeznaczeniem do wykonywania zadań na korzyść ZT na zasadzie wsparcia lub przydziału z ograniczonym zadaniem a także wykonywania prac zabezpieczenia inżynieryjnego w pasie obrony armii o znaczeniu armijnym.

Uwzględniając skład organizacyjny batalionów saperów bataliony te mogą wykonywać następujące przedsięwzięcia inżynieryjne:

Mogą wyk:

- 1) - rozbudowywać zapory minowe stałe i manewrowe;
- 2) - przygotowywać i niszczyć obiekty terenowe znaczenia taktycznego i operacyjnego;
- 3) - rozbudowywać niektóre obiekty fortyfikacji polowej /rowy przeciwczołgowe przy wykorzystaniu materiału wybuchowego, barykady itp./;
- 4) - brać udział w przygotowywaniu i utrzymywaniu dróg dowozu i ewakuacji oraz dróg manewru.

We współczesnej operacji obronnej armii, bataliony saperów mogą być wykorzystywane w sposób ześrodkowany /zdecentralizowany głównie do rozbudowy zapór minowych i wykonywania niszczeń na określonych kierunkach lub pasach obrony i rozbudowywanych węzłach lub wyznaczonych strefach zapór inżynieryjnych. Z pododdziałów wyznaczonych do przygotowania i wykonywania niszczeń organizowane są oddziały niszczeń, które w okresie organizacji obrony przygotowują obiekty do zniszczenia, natomiast w okresie prowadzenia operacji obronnej armii, jeżeli zachodzi konieczność niszczenia przygotowane obiekty do zniszczenia.

Batalion saperów ABSap wykorzystując posiadane siły i środki może:

*Mobilizacji
bte.p.*

- ✓ 1) - wykonać ręcznie 12 przejść w zaporach minowych w ciągu nocy, lub 10 przejść sposobem wybuchowym w ciągu 2 godzin;
- ✓ 2) - ustawić ręcznie 2-3 km pola minowego z min ppanc w ciągu nocy lub 6-7 km w dzień w ciągu 10 godzin pracy, a kierowanego pola minowego - 1,2-1,6 km w ciągu 10 godzin pracy;
- 2 3) - urządzić strefę zapór w ciągu 10 godzin na dwóch kierunkach /drogach/ o długości 30-40 km każda lub na jednym kierunku o długości 60-80 km;
- ✓ 4) - przygotować drogi dywizyjne w tempie 10-12 km/godz. lub armijnej /frontowej w tempie 5-6 km/godz./;
- ✓ 5) - budować most niskowodny - z przygotowanych elementów w tempie 10-15 mb/godz. lub 3-4 mb/godz. z przygotowaniem elementów;
- ✓ 6) - wydzielić 12 grup do rozpoznania i likwidacji min jądrowych.

4. Batalion minowania /bmin/ - jest oddziałem specjalistycznym, przeznaczonym do manewrowego ustawiania zapór minowych i wykonywania niszczeń w pasie obrony armii, szczególnie na kierunkach głównego wysiłku obrony lub kierunku najbardziej zagrożonym działaniem broni pancernej nieprzyjaciela. W okresie organizacji obrony /bmin/ rozpoznaje i przygotowuje rubieże przewidywane do minowania, może być również wykorzystywany do minowania stałego.

Na okres operacji obronnej armii /bmin/ rozmieszcza się pomiędzy pierwszym i drugim pasem obrony z zadaniem ustawiania zapór minowych sposobem manewrowym na wyznaczonych rubieżach działając jako OZap armii.

W czasie wykonywania zadania bojowego, batalion minowania może działać samodzielnie lub współdziałać^z odwo- dem przeciwpancernym armii. Współdziałając z odwo- dem przeciwpancernym armii może ustawiać zapory minowe przed rubieżą rozwinięcia odwodu przeciwpancernego lub wydłużać jedno ze skrzydeł.

Batalion minowania, działając jako OZap armii w ope- racji obronnej armii otrzymuje dwa-trzy kierunki działa- nia i na każdym kierunku działania może ustawiać dwie-trzy rubieże zapór minowych. Na każdej rubieży minowania oprócz ustawianych zapór minowych może również niszczyć ważne obiekty terenowe.

bmin
- 2x kmin
- k min kiel.
↑
odd.
minowa

OZap Batalion minowania i niszczeń posiada w swoim skła- dzie dwie kompanie minowania i jedną kompanię minowania kierowanego. Na okres operacji obronnej armii z zasady z dwóch kompanii minowania organizuje się OZap, natomiast z kompanii minowania kierowanego - oddział niszczeń.

OZap w sile dwóch kompanii minowania jedną jednostką minowania /3600 min ppanc/ może ustawić w czasie 30-40 mi- nut pole minowe o ogólnej długości 4,8 km. Batalion mino- wania wyposażony jest w 10800 min przeciwpancernych i może wykorzystując kolejno trzy jednostki minowania ustawić łą- cznie około 15 km pola minowego.

Kompania minowania kierowanego wyposażona jest w 5,5 tony MW, 50 min kumulacyjnych i 50 kompletów ładunków UZ-2. Środkami tymi może zniszczyć w ciągu 10-12 godz. od 6-8 różnych obiektów.

5. Batalion rozminowania - jest oddziałem specjalistycznym o samodzielnej strukturze organizacyjnej. Posiada w swoim składzie dwie kompanie rozminowania i jedną kompanię toro- wania. W operacji obronnej armii w okresie organizacji obrony batalion rozminowania może być wykorzystywany do rozbudowy zapór minowych stałych oraz przygotowania i wy- konywania niszczeń. W okresie prowadzenia operacji obron-

brozom
- 2x krozom
- k torowani

nej armii celowo jest z batalionu rozminowania (bez kompanii torowania) zorganizować jeden-dwa oddziały niszczeń. Natomiast kompanię torowania w zależności od potrzeb przydzielać do drugiego rzutu armii z zadaniem torowania przejść w zaporach minowych podczas wykonywanego przeciwuderzenia oraz likwidacji min jądrowych nieprzyjaciela ustawionych na kierunku wykonywanego przeciwuderzenia. Batalion rozminowania, a zwłaszcza kompania torowania może też być wydzielana do odwodu inżynieryjnego, względnie wydzielana do prac w celu usuwania skutków po uderzeniach jądrowych.

Batalion rozminowania wykorzystując posiadane siły i *Mocliw.* środki może:

- 1) - wydzielić 12 grup do rozpoznania i likwidacji min jądrowych;
- 2) - torować trzy drogi przez strefę zwałów i zniszczeń w tempie 2-3 km/godz.;
- 3) - wykonać 6-12 przejść w zaporach minowych za pomocą ŁWD w ciągu 15 min. oraz 3-6 przejść w zwałach w tempie 1-2km/godz.

6. Batalion inżynieryjno-drogowy /bid/ jest oddziałem specjalistycznym przeznaczonym do przygotowania i utrzymywania dróg dowozu i ewakuacji oraz dróg manewru zwłaszcza dla drugiego rzutu armii i odwodów specjalnych armii oraz ABROT. Przy utrzymywaniu dróg, bid z zasady wykorzystywany jest kompaniami. Każda kompania inżynieryjno-drogowa /kid/ może torować drogę w tempie do 5-6 km/godz., ustawiać mosty z SMT /do 40 mb/ oraz budować mosty z gotowych elementów w tempie 10-15 mb/godz., lub 5-8 mb/godz. z przygotowaniem elementów. Może utrzymywać trzy drogi armijne na dł. 50 km każda.

7. Batalion maszyn inżynieryjnych /bminż/ jest oddziałem specjalistycznym o samodzielnej strukturze organizacyjnej i przeznaczony jest głównie do wykonania prac ziemnych a także przygotowywania konstrukcji fortyfikacyjnych podczas rozbudowy terenu. W operacji obronnej armii może wykonywać prace ziemne w określonym rejonie całością sił względnie wykonywać je poszczególnymi kompaniami na korzyść ZT i innych rodzajów wojsk i służb.

Uwzględniając posiadane siły i środki, bminż. w ciągu 8-10 godzin pracy w sprzyjających warunkach terenowych może wykonywać prace ziemne na SD względnie w rejonach stanowisk startowych BROT lub w ciągu doby przygotować rubież obrony dla DZ II rzutu armii lub rejon ześrodkowania dywizji.

8. Batalion zaopatrywania i obsługi - przeznaczony jest do przewozu zapasów ruchomych armijnych brygad saperów oraz zaopatrywania oddziałów i pododdziałów ABSap w środki i materiały inżynieryjne.

W operacji obronnej armii zadania zabezpieczenia inżynieryjnego wykonywane siłami poszczególnych oddziałów i pododdziałów brygady w dużym stopniu będą uzależnione od intensywnego zaopatrywania ich w niezbędne środki do minowania i wykonywania niszczeń. Stąd też na organizację i tok zaopatrywania oddziałów i pododdziałów brygady dowódca i sztab brygady powinni zwrócić szczególną uwagę.

W okresie organizacji działań obronnych, jak też w toku prowadzenia działań obronnych na skutek rozśrodkowania działania brygady oraz zużycia znacznych ilości różnych środków i materiałów inżynieryjnych, a przede wszystkim min i materiałów wybuchowych zaopatrywanie brygady jest bardzo skomplikowane i w wielu wypadkach batalion zaopatrywania posiadanymi siłami i środkami nie będzie w stanie dowieźć w określonym czasie dla poszczególnych oddziałów i pododdziałów brygady niezbędne środki i materiały inżynieryjne. W związku z tym, aby batalion zaopatrywania i obsługi mógł realizować stojące przed nim zadania, musi działać na podstawie opracowanego planu zaopatrywania przez kwatermistrza i szefa służb technicznych. W wypadku braku organicznych środków transportowych do wykonania zadania, należy zwrócić się z prośbą poprzez szefa wojsk inżynieryjnych armii do szefa tyłów o przydzielenie środków transportowych z armii.

Zaopatrywanie oddziałów i pododdziałów brygady w środki uzbrojenia i materiały techniczne organizuje szef służb technicznych - zastępca dowódcy brygady, siłami batalionu zaopatrywania i obsługi, natomiast zaopatrywanie bytowe - kwatermistrz brygady na podstawie opracowanych planów technicznego i bytowego zabezpieczenia.

Batalion zaopatrywania i obsługi własnym transportem przewozi:

1) - min ppanc - 3000 szt.;

bzoop.

- 2) - min ppiech. - 2000 szt.;
- 3) - UZ-2 - 100 kompletów;
- 4) - min komulacyjnych-200 szt.;
- 5) - materiału wybuch.-8500 kg;
- 6) - min sygnalizacyjnych - 500 szt.

9. Kompania maskowania - jest pododdziałem specjalistycznym i przeznaczona jest do wykonywania prac inżynierskich w ramach maskowania operacyjnego. W operacji obronnej armii może ona być wykorzystywana do wykonywania następujących zadań:

Kmasz

Zadania:

- 1) - rozbudowy pozornych rejonów ześrodkowania wojsk, SD oraz stanowisk startowych ABROT we współdziałaniu z innymi rodzajami wojsk i służb;
- 2) - urządzania pozornych przepraw we współdziałaniu z appont;
- 3) - przygotowania różnego rodzaju makiet i masek.

Wszystkie wyżej wymienione zadania wykonuje na podstawie opracowanego planu maskowania przez sztab armii.

Kompania maskowania posiadanymi siłami i środkami może rozbudować:

Możliwości:

- 1) - pozorny rejon stanowisk startowych BROT w ciągu doby;
 - 2) - 9 pozornych mostów przez średnie przeszkody wodne w ciągu 8-10 godz.;
 - 3) - pozorny rejon rozmieszczenia SD armii w ciągu 6-8 godz.
10. Kompania techniczna - jest pododdziałem specjalistycznym i wykonuje zazwyczaj funkcje usługowe w stosunku do innych oddziałów brygady, a także może je wykonywać na korzyść poszczególnych ZT.

Kt.

Uwzględniając skład organizacyjny kompanii technicznej i jej wyposażenie może być ona wykorzystywana do wykonywania następujących zadań:

Zadania:

- 1) - rozbudowy i naprawy dróg;
- 2) - rozbudowy SD dowódcy brygady;
- 3) - przygotowania materiałów drewnianych przeznaczonych do rozbudowy obiektów fortyfikacyjnych;
- 4) - rozbudowy okopów dla sprzętu technicznego brygady oraz budowy obiektów specjalnych rozbudowywanych siłami brygady na korzyść ZT.

Wykonując wyżej wymienione zadania - kompania techniczna z zasady będzie wykonywała je w sposób rozśrodkowany ponieważ każdy jej pluton wyposażony jest w inny sprzęt techniczny.

Mobilności: Kompania techniczna posiadanymi siłami i środkami może:

- 1) - w ciągu 1 godziny wykonać 12 okopów pod schrony lub 10-12 okopów na czołgi;
- 2) - sprofilować 8-10 km dróg;
- 3) - przemieścić około 120 m³ gruntu na odległość do 500 m.
Ogólna wydajność prac ziemnych od 1000 m³ do 10000 m³/godz.

Kre 11. Kompania remontowo-ewakuacyjna przeznaczona jest do przeprowadzenia naprawy uszkodzonego sprzętu inżynierskiego i środków transportowych brygady.

W okresie organizacji operacji obronnej armii rozmieszcza się w rejonie ześrodkowania brygady i przeprowadza naprawy bieżące i wykonuje obsługę techniczną maszyn inżynierskich i pojazdów transportowych. W okresie prowadzenia operacji obronnej armii kompania remontowa może rozwijać punkty zbiórki wozów uszkodzonych w rejonach poniesienia największych strat przez brygadę saperów oraz skierować do poszczególnych oddziałów brygady część sił kompanii w celu wykonania napraw uszkodzonego sprzętu i pojazdów mechanicznych na miejscu bezpośrednio w oddziale /pododdziale/ brygady.

Mobilności: Kompania remontowo-ewakuacyjna posiadanymi siłami i środkami może: w ciągu doby ewakuować 5-7 jednostek sprzętu i wykonać 5-6 remontów średnich lub 15-20 remontów bieżących.

Khio 12. Kompania wydobywania i oczyszczania wody - przeznaczona jest do rozwijania punktów wydobywania i oczyszczania wody dla własnych potrzeb oraz na korzyść wchodzących w skład armii związków taktycznych i samodzielnych oddziałów w wypadku, gdy nie będą one w stanie zabezpieczyć swych potrzeb własnymi siłami i środkami.

Mobilności: Kompania wydobywania i oczyszczania wody posiadanymi siłami i środkami w czasie 8-10 godz. może rozwinąć trzy punkty wydobywania i oczyszczania wody. Przeciętna wydaj-

ność wody z jednej studni wynosi przy głębokości do 25 m -
- 6 m³/godz., a oczyszczania wody 7-8 m³/godz.

13. Kompania medyczna - przeznaczona jest do zabezpieczenia medycznego brygady. Punkt medyczny w operacji obronnej armii kompania rozwija w rejonie ześrodkowania większości sił brygady. Posiadanyimi siłami i środkami - kompania przeciętnie może w ciągu doby wykonać:

- 1) - 3-4 operacje duże;
- 2) - 6-8 operacji średnich;
- 3) - 30-40 operacji małych.

Uwzględniając charakter działania armijnej brygady saperów zarówno w okresie organizacji operacji obronnej armii, jak też podczas prowadzenia działań obronnych przez armię, kompania medyczna na skutek rozśrodkowanego działania brygady nie jest w stanie własnymi siłami i środkami zapewnić pomoc medyczną wszystkim oddziałom brygady, dlatego też oddziałom przydzielonym do ZT pomoc medyczną zapewniają te oddziały, na korzyść których wykonują zadania zabezpieczenia inżynierskiego.

14. Pluton OPChem. - przeznaczony jest do prowadzenia obserwacji skażeń, przeprowadzenia zabiegów sanitarnych oraz odkażania i dezaktywacji ludzi i sprzętu bojowego brygady.

Do prowadzenia obserwacji skażeń przeznaczona jest drużyna rozpoznania skażeń. Z drużyny tej w rejonie ześrodkowania większości sił brygady w okresie organizacji operacji obronnej armii, jak też podczas prowadzenia działań obronnych organizuje się posterunek obserwacji skażeń, który z reguły rozmieszcza się przy SD dowódcy brygady. Pozostałe siły plutonu OPChem. przeznaczone są do wykonywania zabiegów specjalnych, odkażania ludzi i sprzętu bojowego brygady oraz wykonywania zabiegów sanitarnych.

Posiadanyimi siłami i środkami pluton OPChem. w ciągu 1 godz. może:

- 1) - przeprowadzić całkowite zabiegi sanitarne u 100 ludzi;
- 2) - odkażyć /dezynfekować/ 90-100 samochodów ciężarowych.

Ponadto drużyna pomp może być wykorzystywana do gaszenia pożarów.

Pluton OPChem. punkty zabiegów specjalnych organizuje w zależności od potrzeb w rejonie wyznaczonym przez dowódcę brygady uprzednio uzgodnionym z szefem wojsk inżynieryjnych armii.

IV. PRACA DOWÓDCY I SZTABU ARMIJNEJ BRYGADY SAPERÓW W OPERACJI OBRONNEJ ARMII

Metoda i kolejność pracy dowódcy brygady i sztabów brygady w zakresie wypracowania decyzji i przekazania jej do wykonawców nie różni się od zasad stosowanych w działaniach zaczepnych armii /patrz skrypt "Działanie ABSap w operacji zaczepnej armii", nr bibl. szkol. 019656/. Natomiast treść rozpatrywanych zagadnień uzależniona jest od otrzymanych zadań z szefostwa wojsk inżynieryjnych armii związanych z zabezpieczeniem działań obronnych.

Dowódca brygady po otrzymaniu zadania od szefa wojsk inżynieryjnych armii wykonuje następujące czynności:

- analizuje otrzymane zadania i ocenia położenie;
- kalkuluje czas ogólny i osobisty;
- pobiera zamiar i ogłasza go oficerom sztabu;
- wydaje wytyczne oficerom sztabu do przygotowania danych do decyzji;
- wysłuchuje przygotowane dane przez oficerów sztabu;
- ogłasza decyzję odnośnie wykorzystania brygady i stawia zadania oddziałom i pododdziałom brygady;
- organizuje współdziałanie jeżeli zachodzi taka konieczność;
- kontroluje przebieg prac wykonywanych przez poszczególne oddziały i pododdziały brygady lub oficerów sztabu.

Jeżeli chodzi o pracę sztabu brygady przebiega ona w ten sam sposób jak w działaniach zaczepnych armii z tym, że treść pracy jak też opracowywanych dokumentów, zarządzeń, rozkazów, nacechowana jest problematyką obroną.

Poszczególni oficerowie sztabu brygady przygotowując dowódcy brygady meldunki /propozycje do decyzji/ przedstawiają wnioski w zakresie następujących zagadnień.

a/ Szef wydziału operacyjno-rozpoznawczego /z-ca szefa sztabu/:

- ogólną charakterystykę oddziałów inżynierskich nieprzyjaciela i ich możliwości w zakresie pokonywania zapór minowych, przygotowania dróg, przepraw itp.;
- potrzeby i możliwości rozpoznawania nieprzyjaciela siłami brygady;
- charakterystykę terenu i obiektów terenowych przeznaczonych do niszczenia w rejonach prac wykonywanych siłami brygady;
- możliwości wykonania otrzymanych zadań siłami i środkami brygady w miejscu i czasie;
- kalkulację marszu i czas w jakim oddziały brygady powinni rozpocząć i zakończyć prace w wyznaczonych rejonach prac;
- rejony wyjściowe zajmowane podczas wykonywania poszczególnych zadań i po ich wykonaniu.

b/ Szef wydziału technicznego i zapór:

- propozycje w zakresie technicznych możliwości wykonania otrzymanych zadań;
- propozycje dostarczania min M.W. i innych środków zaporowo-minerskich do poszczególnych rejonów prac;
- sposób bojowego i technicznego zabezpieczenia wykonywanych zadań;
- możliwości wykorzystania miejscowych zasobów do prac minerskich i fortyfikacyjnych.

c/ Szef wydziału służb technicznych z-ca dowódcy brygady:

- stopień sprawności maszyn i sprzętu inżynierskiego brygady oraz możliwości wykonania zaplanowanych zadań przy wykorzystaniu maszyn i sprzętu inżynierskiego;
- przewidywane straty w sprzęcie i środkach inżynierskich;
- organizację i możliwości przeprowadzenia remontów uszkodzonego sprzętu inżynierskiego i środków transportowych;
- organizację punktów zbiórki wozów uszkodzonych;

- stan inżynierskich środków materiałowych, sprzętu i części zamiennych oraz potrzeby w tym zakresie i metody ich uzupełniania;

- organizację zaopatrywania oddziałów brygady w środki i materiały inżynierskie i części zamienne;

- propozycje odnośnie wykorzystania zdobytego sprzętu i materiałów inżynierskich dla potrzeb obronnych.

d/ Kwatermistrz zastępca dowódcy brygady:

- stan zapasów materiałowych i możliwości transportowe w tym zakresie;

- stan zdrowotności brygady;

- organizację żywienia i uzupełnienia w paliwo;

- zabezpieczenie medyczno-sanitarne oddziałów brygady w operacji obronnej armii;

- propozycje rozmieszczenia tyłów brygady;

- przewidywane zużycie zapasów i sposób ich uzupełnienia.

e/ Szef zabezpieczenia chemicznego:

- prognozę meteorologiczną i jej wpływ na wykonanie zadania siłami brygady;

- organizację rozpoznania skażeń i powiadamiania brygady i jej poszczególnych oddziałów i pododdziałów;

- aktualny stopień napromieniowania oddziałów brygady i wpływ tego napromieniowania na możliwości wykonania zadań;

- stan wyposażenia brygady w środki OPChem.;

- propozycje organizacji i wykonania zabiegów specjalnych ludzi i sprzętu;

- propozycje wykorzystania plutonu chemicznego.

f/ Szef sztabu brygady:

- propozycje decyzji /wykonania zadań siłami brygady/;

- organizację dowodzenia i łączności w brygadzie.

Po wypracowaniu decyzji przez dowódcę brygady praca sztabu brygady jest skierowana na szybkie jej doprowadzenie do wykonawców oraz opracowanie dokumentacji od-

nośnie wykonania poszczególnych zadań, dowodzenia i materiałowo-technicznego zabezpieczenia, a także na kontrolę i pomoc oddziałom i pododdziałom brygady.

Do najważniejszych dokumentów bojowych opracowywanych przez sztab brygady w operacji obronnej armii należą:

1. Plan użycia i wykorzystania brygady w operacji obronnej armii.
2. Plan materiałowego zabezpieczenia brygady.
3. Plan technicznego zabezpieczenia brygady.

W okresie prowadzenia operacji obronnej armii praca dowódcy brygady i sztabu brygady przebiega analogicznie tak, jak w okresie organizacji operacji obronnej armii. Dowódca brygady jest głównym organizatorem prac wykonywanych siłami brygady, natomiast sztab brygady zapewnia dowodzenie oddziałami i pododdziałami brygady, analizując możliwości wykonania zadań i przedstawia je dowódcy oraz kontroluje postępy realizacji zadań wykonywanych siłami brygady.

We współczesnej operacji obronnej armii dowodzenie oddziałami i pododdziałami brygady przez dowódcę brygady jest wysoce skomplikowane, a to z tego powodu, że brygada z zasady zadania zabezpieczenia inżynieryjnego wykonuje w sposób rozśrodkowany /zdecentralizowany/ na całej szerokości i głębokości pasa obrony armii. W związku z tym w celu operatywnego kierowania i dowodzenia oddziałami brygady, dowódca może organizować z oficerów dowództwa i sztabu grupy operacyjne, które byłyby zdolne kierować wykonawstwem szczególnie ważnych zadań np.: /podczas rozbudowy węzłów zapór i niszczeń lub stref niszczeń/ gdy z różnych przyczyn bezpośrednio dowodzenie odpowiednimi oddziałami przez dowódcę byłoby niemożliwe.

W skład grupy operacyjnej w tym wypadku powinien wchodzić: zastępca dowódcy brygady do spraw liniowych oraz 1-2 oficerów sztabu.

V. ZAOPATRYWANIE MATERIAŁOWE

Zaopatrywanie oddziałów i pododdziałów brygady w środki uzbrojenia i materiały inżynieryjne planuje i organizuje szef wydziału służb technicznych, zastępca dowódcy brygady,

a organem zaopatrującym jest batalion zaopatrywania i obsługi.

W operacji obronnej armii batalion zaopatrywania i obsługi rozmieszcza się w rejonie ześrodkowania brygady /odwołu inżynieryjnego szefa wojsk inżynieryjnych armii/ z zadaniem zaopatrywania oddziałów i pododdziałów brygady w środki uzbrojenia i materiały inżynieryjne. Z zasady zaopatruje on oddziały i pododdziały brygady wykonując zadania zabezpieczenia inżynieryjne na korzyść ZT w formie przydziału z ograniczonym zadaniem i wsparcia, a także wykonujące prace znaczenia armijnego. Oddziały, pododdziały przydzielone do ZT z zasady w środki uzbrojenia i materiały inżynieryjne zaopatruje ZT, do którego zostały przydzielone.

Batalion zaopatrywania i obsługi w środki uzbrojenia i materiały inżynieryjne zaopatruje się w armijnym polowym składzie sprzętu inżynieryjnego lub wysuniętych PSSInż., które w operacji obronnej armii z reguły będą organizowane.

Środki uzbrojenia i materiały inżynieryjne przydzielone brygadzie armia własnym transportem przewozi do brygadowego batalionu zaopatrywania i obsługi własnym transportem. W celu zaś przyspieszenia dowozu przydzielone środki i materiały inżynieryjne przydzielone brygadzie mogą być środkami transportowymi armii dowożone bezpośrednio do rejonów wykonywanych prac siłami oddziałów brygady. Dostarczając środki uzbrojenia i materiały inżynieryjne bezpośrednio z PSSInż. do rejonów wykonywanych prac eliminuje się dodatkowe prace wyładownicze i załadownicze przez co w znacznym stopniu przyspiesza się zaopatrywanie oddziałów brygady.

W niektórych wypadkach /gdy brak będzie środków transportowych w armii/ batalion zaopatrywania i obsługi własnym transportem będzie dowoził środki uzbrojenia i materiały inżynieryjne bezpośrednio z PSSInż. do rejonów wykonywanych prac siłami oddziałów i pododdziałów brygady.

VI. ZABEZPIECZENIE TECHNICZNE BRYGADY

W warunkach współczesnego pola walki w celu utrzymania sprzętu inżynierskiego w ciągłej gotowości bojowej, szczególnego znaczenia nabiera zabezpieczenie techniczne organizowane w oddziałach i pododdziałach brygady, a także na szczeblu brygady.

Zabezpieczenie techniczne w brygadzie organizuje szef służb technicznych zastępca dowódcy brygady siłami i środkami brygady. W wyposażeniu oddziałów i pododdziałów brygady znajdują się następujące ruchome warsztaty naprawcze typu A/Sam, B/Sam i inne. Do udzielania pomocy oddziałom i pododdziałom brygady w obsłudze i remoncie maszyn inżynierskich oraz środków transportowych wykorzystuje się kompanię remontową brygady.

Kompania remontowa brygady w okresie organizacji operacji obronnej armii rozmieszcza się w tyłach brygady, ewentualnie przeprowadza przeglądy techniczne i wykonuje remonty bieżące uszkodzonego sprzętu inżynierskiego i środków transportowych bezpośrednio w poszczególnych oddziałach /pododdziałach/ brygady.

W okresie prowadzenia operacji obronnej armii, kompania remontowa na kierunku działania największej ilości oddziałów i pododdziałów brygady organizuje punkt zbiórki wozów uszkodzonych i przeprowadza w nim remonty bieżące, a sprzęt inżynierski i środki transportowe przeznaczone do remontu głównego przekazuje oddziałom remontowym armii.

W N I O S K I :

1. Uwzględniając znaczną szerokość i głębokość pasa obrony armii oraz ograniczony czas przeznaczony na organizację operacji obronnej armii, a także charakter wykonywanych zadań zabezpieczenia inżynierskiego siłami armijnej brygady saperów, brygada zadania te z reguły będzie wykonywała zazwyczaj w sposób rozśrodkowany /zdecentralizowany/.
2. Na sposób i zakres realizowanych zadań zabezpieczenia inżynierskiego wykonywanych siłami ABSap w znacznej mierze wywiera czas przeznaczony na organizację operacji obronnej armii, warunki terenowe i atmosferyczne oraz pora roku.

3. Przy wykonywaniu prac zabezpieczenia inżynieryjnego siłami ABSap duży wpływ wywiera również organizacja pracy ściśle współdziałanie oraz terminowe zaopatrywanie oddziałów i pododdziałów brygady w środki i materiały inżynieryjne. Bez należytego zaopatrywania oddziałów i pododdziałów w odpowiednim czasie w środki i materiały inżynieryjne brygada nie będzie w stanie wykonać stawianych przed nią zadań.

OPRACOWAŁ:
ST. WYKŁADOWCA KATEDRY TWI.

/-/ płk dypl. Władysław KURAL

Wyk. w 25 egz.

Egz. nr 1-25-Bibl.Tajna

Wyk. płk Kural

Druk JD, dn. 19.4.73 r.

nr ks. 0692/01224/WW.

Kor. HS

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASF WP
Archiwum Działu Zbiarów Specjalnych
Nr ewid. 140874

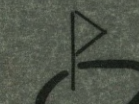
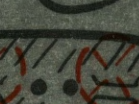

SCHEMAT DZIAŁANIA ARMIJNEJ BRYGADY SAPERÓW W OPERACJI OBRONNEJ ARMII

Eqz. Nr.
Poz. Ks. 01225/WW

Załącznik Nr 1
do wykładu: Zasady działania
i użycia ABSap w operacji
obronnej armii.

LEGENDA

- ODDZIAŁY PRZYDZIELONE DO ZT
- ODDZIAŁY WYKONUJĄCE OGRANICZONE ZADANIA NA KORZYŚĆ ZT
- ODDZIAŁY WYKONUJĄCE ZADANIA Inż. ZNACZENIA ARMIJNEGO
- WĘZEŁ NISZCZEŃ
- FUGASY KIEROWANE

WYKONANO w 25 eqz.
Eqz. Nr 1-25 Zał. do poz. 01224/WW
Oprac. plk W. KURAL
Rys. A.7. dn 27.04.73r.